

Pârvu Boerescu

FRIGIDER, MOLID, MOLETE
(PRECIZĂRI ȘI RECTIFICĂRI – IV)

FRIGIDER

În dicționarele explicative ale limbii române (DEX, MDA, DEXI etc.), cuvântului *frigider* i se atribuie o etimologie franceză: *frigidaire*, în ciuda faptului că denumirea curentă a aparatului frigorific casnic destinat păstrării alimentelor este *réfrigérateur* în limba franceză, ori (pop.) *frigo*.

Fr. *frigidaire* era acceptabil ca soluție numai dacă în dicționarele noastre ar fi fost preferate exclusiv etimologiile îndepărtate ale neologismelor, de exemplu, dacă am crede că *bezeaua* și *furnirul* provin direct din fr. *baiser*, respectiv din fr. *fournir*, *alambicul* din sp. *alambico*, *banana* din port. *banana*, *bazarul* din pers. *bāzār*, *carpeta* din engl. *carpet*, *galera* din cat. *galera* etc. (cf. Al. Graur, *Dicționar de cuvinte călătore*, 1978).

În realitate, fr. *frigidaire* era un termen istoric, adaptarea în franceză a lat. *frigidarium* „cameră foarte rece, sală de baie cu apă rece (în termele romane)”. Refrigeratoarele electrice au fost inventate în anul 1913, iar aparatul perfecționat de americanul Alfred Mellowes și produs de General Motors a purtat cu începere din anul 1918 numele companiei *Frigidaire*, ca marcă de comerț. În limba franceză (cf. DÉHF, p. 318), *Frigidaire*, cu majusculă, atestat în 1932, a fost reluat ca nume propriu (*Trade Mark*) al refrigeratoarelor produse în S.U.A. de compania omonimă. În limba română, originea numelui comun *frigider* provine de la aceleași aparate americane, aduse din import, în perioada interbelică. Americanul *Frigidaire* a rămas în limbă, dispunând de prestigiul datorat vechii origini franceze și latine a acestui nume propriu, care a avut întâietate față de numele aparatului *Zil*, importat din U.R.S.S. și față de vechiul *Fram* sau de mai noul *Arctic*, din producția autohtonă. În limba engleză, situația este asemănătoare: engl. pop. *fridge* este prescurtarea lui *Frigidaire*, „brand name”, care a apărut în limba engleză mai întâi sub forma *frig*, în 1926, iar apoi *fridge*, în 1936 (cf. Chambers, DE, p. 409, unde este amintită și etimologia populară engleză *frigid air* „aer rece, glacial”).

[Cf. *Frigidaire*. Company History. <http://www.frigidaire-intl.com/index.asp>]

Frigider: din engl. amer. *Frigidaire* (denumire comercială), cf. fr. *frigidaire* < lat. *frigidarium*.

LR, LXIV, nr. 1, p. 5–22, București, 2015

MOLID, MOLETE

Numele acestui arbore din familia pinaceelor (*Picea excelsa*) are câteva variante fonetice deosebit de interesante: *molidv*, *molidf*, *molitv*, *molift*, *moliv*, *molit*, *molidar* etc., în aromână *muliftu*. Este sinonim cu *brad-roșu*, *brad-negru*, *molete* etc. Forma sa cea mai veche, atestată în Moldova, este *molidvu*.

În DLR (s.n.) și în DEX cuvântul este comparat cu alb. *molikë* „pin balcanic, brad argintiu” (*Pinus peuce*, *Pinus leucodermis*). În DEXI este adăugată precizarea: „cuvânt autohton, cf. alb. *molikë*”. Deși I.I. Russu (ER, 1981) și Gr. Brâncuș (VALR, 1983; SILR, 2013) nu includ *molidul* printre termenii preluați din substrat, G. Ivănescu (ap. H. Mihăescu, *La Romanité...*, 1993, p. 313) este de părere că *molidul* are cu mare probabilitate o origine daco-moesică, prin comparație cu alb. *mëllenjë* [cu var. *mullenjë*] „mierlă; sturz negru; (dial.) capră neagră”, cu *mëllezë* idem, dar și „specie de carpen”, și cu *molikë* „pin din Balcani”. De la Bardhil Demiraj (*Albanesische Studien*, 1997, p. 20) aflăm însă că sensul „specie de ulm (cf. Orel, AED) sau de carpen” atribuit cuvântului alb. *mëllezë* pare să aparțină mai curând variantei alb. *mullezë* „Hopfenbuche” – „carpen cu floare ca hameiul” (*Ostrya carpinifolia*), cu variantele alb. *m(u)rrizë* și *morriz* „Weißdorn” – „păducel”.

Totuși, *molikë* nu apare izolat, numai în limba albaneză. Conform *Dicționarului etimologic al limbii croate sau sârbe* (P. Skok, ERHSJ, p. 451), cuvântul srb. și cr. *molika* are exact același înțeles ca alb. *molikë*, fiind atestat și cu formele înrudite srb., cr. *omòrika*, *munika*. *Molika* există și în bulgară, cu variantele *morika* sau *munika*, dar în plus cu înțelesul de „ienupăr” (cf. Skok, *ibid.*). De asemenea, ar putea fi util să amintim că alb. *molikë* are sinonimul alb. *arne*, iar cuvântul românesc *molid* este tradus în dicționarele bilingve prin srb., cr. *smreka*, prin bg. *смърч* și prin gr., ngr. *λάριξ* „zadă; arbore rășinos”. De remarcat, forma alb. *mëllezë* „charme-houblon” (*Ostrya carpinifolia*), cf. Kokona, *Fj.shq.-fr.*, 1977, este foarte asemănătoare fonetic cu fr. *mêlèze* „zadă”, cuvânt provenit în franceză din substratul preroman (cf. DÉHF, 1994, p. 466).

Soluțiile etimologice care merită să fie luate în seamă sunt în număr de trei.

Prima aparține lui H. Tiktin (DRG, 1006): „Die lautliche Aehnlichkeit des dunkles Wortes mit gr. *μόλυβδος* „Blei” ist viell. nicht zufällig” [Asemănarea fonetică... cu gr. *mólyvdos* „plumb” poate să nu fie întâmplătoare]. Această etimologie a fost acceptată ca sigură în SDEM (p. 263): împr. ngr. *μόλυβδος*, comp. bg. *μόλιβ* „creion”; noi înșine preferând această etimologie, în LR. 59, 2010/2, p. 190: cf. gr. *mólybdos*, ngr. *mólyvdos* „plumb”, gr. *molýbdeos* „de plumb”,..., cf. sin. *brad-negru*.

Asemănarea dintre var. dr. *molift*, ar. *muliftu* și gr. *μόλυβδος* „de plumb” este vizibilă, iar din punct de vedere semantic, legătura dintre culoarea închisă a scoarței sau a lemnului unor copaci și numele acestora se regăsește atât în compusele de tipul *brad-roșu*, *brad-negru*, cât și în alb. *mëllenjë* „mierlă [engl. *blackbird*], sturz negru, capră neagră” sau *mëllezë* și *mullezë* „charme-houblon” numit și „arbore de fer” etc., cf. gr. *μέλας* „negru”, let. *melns* id.; cf. lat. *mulleus* „roșu, roșcat”, lit.

mulvas „roșcat” etc., raportate de J. Pokorny (IEW, p. 720–721) la rad. i.-e. 6. **mel-*, **melə-* „în Farbbezeichnungen, bes. von dunkeln, unreinen, schmutzigen Farbtönen...” – „cu denumiri de culori sau, mai bine, cu nuanțe de culori închise, amestecate, murdare”. Pokorny include între cuvintele care aparțin acestui radical și termenul preroman **melix*, *-icem* > lat. pop. **melatio* > fr. *mélèze* „zadă” (DÉHF, s.v.).

Ceea ce rămâne neclar în această primă ipoteză este calea prin care ar fi intrat termenul grecesc în limba română. Relațiile comerciale dintre vechii greci și spațiul carpato-dunărean durează încă din sec. VII î. Hr., de la construirea cetății Histria. Lemnul a fost dintotdeauna unul dintre cele mai importante articole exportate din spațiul nostru în lumea greacă. Totuși, când, unde și în ce limbă ar fi apărut metafora „de plumb” (plumburiu) → „molid”? În limba greacă este atestat un singur nume de plantă derivat din *μόλιβδος* (prin analogie cu culoarea plumbului): *μόλιβδαίνα* = lat. *Plumbago [europaea]* engl. „leadwort”, „floarea-amorului” (ap. Plinius, *Hist. nat.*, 25, 13). *Molid(v)* pare să nu fie la fel de vechi în limba română ca denumirile românești ale unor arbori precum *mesteacănul* sau *zada*, care, deși au o origine îndepărtată grecească veche, sunt în mod cert moștenite din latină: lat. *mastichinus* „de fistic”, cf. gr. *μαστίχινος* „făcut din gumă de fistic” (cf. Mihăescu, *La romanité...* p. 197), respectiv lat. pop. *daeda* „torță, lemn de pin, arbore rășinos, zadă” < gr. *δάς/δάϊς* (acuz. *δάδα/δαῖδα*) idem (cf. Ernout – Meillet, s.v. *taeda*).

Din punct de vedere fonetic, gr. *μόλιβδος* și *μόλιβδος* nu pot explica suficient forma românească *molidvu*, a cărei metateză din **molibdu*/**molidvu* este mai puțin credibilă. S. Pușcariu (LR, II, *Rostirea*, 1994, p. 169) dă ca exemplu de metateză *molidv* și *molift*. În mod normal, grupurile *dv* (*vd?*) sau *zv* finale – fiind mai greu de pronunțat – au fost simplificate prin eliminarea unuia dintre cele două elemente: *molidv*¹/*molidv* > *molid* [și *moliv*], *treazv* > *treaz* etc. (Pușcariu, *ibid.* p. 214). Grupul consonantic *dv* (*tv*) este foarte rar în limba română, având uneori același statut de variantă fonetică, de exemplu în *tidvă*/*tivdă*, față de forma curentă *tigvă*, ori *molidvă*/*molidvă* și *moliftă*, față de forma literară și etimologică *molitvă*.

Cea de a doua ipoteză aparține lui Norbert Jokl, în vol. *Linguistisch-kultur-historische Untersuchungen aus dem Bereiche des Albanischen* (Berlin und Leipzig, 1923), unde autorul se ocupă și de dr. *molid* (p. 196–199 ș.u.). Din recenzia lui Sextil Pușcariu (în „Dacoromania”, III, 1923, p. 817–819) aflăm că Jokl se gândise la o formă albaneză neatestată **molidh(ë)*, inspirându-se din simetria existentă între r. *brad* și alb. *breth*, în consecință: *molid* și alb. **molidh(ë)*. Acest **molidh(ë)* ar fi derivatul unui radical protoalbanez **mol'*- „miezul roșcat al lemnului” [→ „varietăți de pin sau de brad”], înrudit cu alb. *mëllenjë*, *mëllezë*, *mullezë* (v. *supra*) și cu *myjë* „duramen”, radical din care ar fi apărut ulterior, cu alt sufix, forma atestată alb.

¹ Forma *molidv*, dată de Pușcariu în locul citat, nu apare printre variantele înregistrate în DI sau în DLR (s.v. *molid*). Ne putem întreba dacă este o greșeală de tipar, în loc de *molidv*, sau dacă este o formă despre care S. Pușcariu credea că este reală, dar a cărei existență a fost infirmată, pe baza fișierului cu ajutorul căruia au fost redactate DI și DLR.

molikë. Ipoteza lui N. Jokl a fost acceptată de S. Pușcariu (DR, III, p. 818; LR, II, 1994, p. 208) și de A. Scriban (DLR, p. 828: alb. **molidhă* „lemn întunecat și roș”).

Împotriva acestei soluții se pronunță dicționarele etimologice albaneze recente. De exemplu, Vl. Orel (AED, p. 272) susține că alb. *molikë* ar proveni din sl. **moldika* „copac tânăr și înalt”, cf. bg., srb., cr. *mladika* – etimologie neconvingătoare în opinia noastră, care se bazează pe un cuvânt care nu se găsește în dicționarele curente bulgare sau sârbe și croate. Bardhil Demiraj, în *Albanische Etymologien*, p. 281, s.v. *mullezë*, spune simplu: „alb. *molikë* < skr., bulg. *molika* idem”, fără niciun alt comentariu. B. Demiraj scrie în același loc despre rom. *molid* că ar mai avea nevoie de o cercetare specială (pe care acest autor nu o face).

Etimologia sud-slavă a lui *molid* a fost susținută la noi de L. Șăineanu (DULR, [1925], p. 403): „bulg. *molika*, brădișor (*molikva* [sic], boabă de ienupăr)” și de I.-A. Candrea (CADE, p. 792): „Comp. bg. *molika*”.

Sub o formă mai elaborată, cea de a treia ipoteză privind originea cuvântului *molid* o găsim în *Dicționarul etimologic al limbii croate sau sârbe* de Petar Skok (ERHSJ, p. 451, cf. P. Skok, *ZRPh*, 46, 404), din care cităm parțial, în traducere:

« **molika** f. și bg. *molika* „Wacholder”, „ienupăr”, alături de *morika* = *mulika* sau *bjelika* = (varianta cu *n* în loc de *l*, bg. *munika*) *munika* „1. pinus peuce [pin macedonian, pin din Balcani], 2. pinus leucodermis” [pin bosniac (cu scoarța albă), pin cu platoșă etc.]”.

Varianta cu *l*, cu o desinență neobișnuită, se găsește în rom. *molidf* / *-dva* (Moldova), *-liv*, *-lif*, *-lif*, alături de *molid*. Desinența românească se explică în mod cert prin declinarea [slavă] *-y*, gen. *-ъve*: **moliky*, gen. *-къve* (compară cu *buky*, gen. *bukъve*), a cărei formă nu este atestată la noi până acum [în limba sârbo-croată], dar se compară cu bg. *morikva* „Wacholderbeere” [„boabe de ienupăr”]². Așa cum se întâmplă de regulă în limba română în privința copacilor, **molikva* a devenit [masc.] **molikvu*, dar grupul consonantic *kv*, care nu există în română, a trecut la *tf* / *tv* > (prin asimilație) *dv*.

Cuvântul există de asemenea și în limba albaneză: *molikë* f. [srb.] „omorika”, „molid”, *drû-ni molike* „omorikovina”, *pyll molikast* „ômörje n”. În concluzie, cuvântul este balcanic. Nu e atestat în neogreacă. [...] Întrucât *molika* și *omorika* sunt cuvinte exclusiv balcanice, și datează cu siguranță încă din epoca iliro-tracică preromană, ele se găsesc desigur și în latinitatea balcanică [etc.]. »

Dicționarul etimologic al limbii bulgare (BER, IV, 1995), s.v. *молика* „дърво бяла мура”, „Pinus peuce” (p. 216); *морика* (p. 243); (*бяла мура*)¹ „Pinus peuce”, (*черна мура*)¹ „Pinus leucodermis” (p. 330³), nu aduce noutăți în privința etimologiei cuvântului *molid*, mulțumindu-se să reproducă ipoteza lui P. Skok din

² Bg. *molikva* (cf. Șăineanu) sau bg. *morikva* (cf. Skok) „boabă/ boabe de ienupăr” nu sunt discutate în BER, IV, 1995, s.v. *молика* și *морика*.

³ Bg. *мура*¹, cu etimologia puțin plauzibilă a lui St. Mladenov – cf. gr. *μαυρός* „închis (la culoare), negru” etc. Cu mai multă justificare, ar putea fi luate ca termene de comparație cuvintele alb. *murrak* „gri-fier, cenușiu, maroniu, negricios”, *murrët* „negricios, înnegurat”, *murrë* „vacă de culoare neagră”.

ERSHJ, 451, precum și păreri lingviștilor B. Țonev și A. Seliștev, conform cărora rom. *molid* și alb. *molikë* sunt împrumuturi din bg. *molika*.

Deși **molidh(ë)*, cf. Jokl, cât și **molikva/ *molikvu*, cf. Skok, sunt cuvinte neatestare în albaneză, respectiv în limbile sud-slave, din ambele ipoteze se pot extrage elemente utile pentru a lămuri, în limita posibilului, originea cuvântului românesc *molid* și a variantelor sale.

Mai întâi trebuie să arătăm că în limba română există cuvântul plurisemantic (reg.) *molete*², care este parțial sinonim cu *molidul*. Conform DLR, t. VI, p. 817, sub denumirea de *molete*² sunt incluse sensurile: I. *molete* (în Oltenia, numele peștelui *Nemachilus barbatulus*), cf. var. reg. *molan*, *molâu*, *moleac*, *moină*, *moiță*, *moloi* idem, apoi II. S. m. (1. – în Banat, Oltenia, sud-vestul Transilvaniei –) Numele mai multor specii de conifere: a) *pin* (*Pinus*), b) *jep* (*Pinus pumilio*), c) *zadă* (*Larix decidua*), d) *brad* (*Abies*), *molid* (*Picea excelsa*), f) *ienupăr pitic* (*Juniperus nana*); 2) – reg., la pl. *brădet*. Sensul III se referă la *moletele articular* sau *tendinos* „tumoarea seroasă care se formează pe geza calului”, un fel de „gâlcă moale”. Aceste înțelesuri evident disparate au fost grupate împreună, în ideea că reprezintă obiecte cu consistență „moale”. De aceea, cuvântului *molete*² i s-a atribuit etimologia „*moale*¹ + suf. *-ete*”.

Totuși, știind că alb. *molikë*, bg., srb, cr. *molika* și rom. *molid(v)* au o arie de răspândire exclusiv balcanică, fiind cuvinte cărora autori precum N. Jokl și P. Skok le atribuie o origine comună traco-ilirică, preromană, suntem datori să ne amintim că, în aceeași zonă din Oltenia și din Transilvania, unde este utilizat cuvântul *molete* „pin, zadă molid etc.”, s-a păstrat și cuvântul traco-dac *druete* „buștean, buturugă, lemn mai gros în partea de sus a jugului”, a cărui etimologie este bine atestată: vezi numele orașului dac *Drobeta/ Δροβητής*, cf. alb. *dru* „lemn”, cf. rom. *dru* „lemn gros și scurt” (v. DLR, s.v.). Chiar dacă acest *molete* „pin, zadă molid etc.” ar putea avea, prin etimologie populară, o legătură cu rom. *moale* (ca urmare a faptului că lemnul acestor conifere este de esență moale), existența sufixului românesc *-ete* în substrat, împreună cu radicalul *mol-*, comun cu *molid* și cu cuvintele sud-dunărene atât de apropiate din punct de vedere fonetic și semantic, ne dă dreptul să considerăm că *molete* „pin, zadă molid etc.” poate fi un cuvânt preluat din substratul traco-dac, mai curând decât să fi fost derivat mai târziu, pe teren românesc, din adjectivul *moale*. În acest fel, ipoteza lui N. Jokl privind radicalul comun balcanic *mol'* dobândește mai multă consistență, împreună cu considerațiile sale privind înrudirile în plan indo-european cu denumirile altor copaci sau arbuști, pe care le regăsim la Pokorny, IEW, de exemplu cu fr. *mélèze* „zadă”, cu rus., ucr., bg. *malina* „zmeură” etc. De remarcat că rom. *mălin*, numele arbustului „*Prunus padus*” al cărui fruct, *mălina*, este considerat un împrumut din *malina* „zmeură” al limbilor slave învecinate, a dobândit regional, în Transilvania, Banat și Oltenia, pe lângă sensurile mai rare de „mesteacăn alb” sau de „salcâm”, în plus pe cel al unor conifere, precum „brad”, „pin”, „jneapăn”. Varianta bănățeană *molîn* a lui „molid” devine astfel foarte apropiată fonetic de *mălin*, cu sensurile regionale „brad”, „pin” etc.

O problemă încă nerezolvată rămâne cea a fonetismului variantelor *molid* și *molidv*, pentru care avem două ipoteze contradictorii. După Jokl, *molid* ar fi echivalentul autohton al alb. **molidh(ë)* = *molikë*, iar după Skok, *molidv* ar fi un împrumut din bg. și srb. **molikva* (> **molikvu*) = bg., srb. *molika*. În ambele cazuri avem de a face cu forme neatestimate, reconstruite pe baza unor analogii: *molid* – cf. *brad* (alb. **molidh*, cf. *bredh*), iar *molidv* – cf. *tidvã* (bg., srb. **molikva*, cf. *tikva* „tîgvã”). Cea mai simplă soluție ar fi să le dăm dreptate amândurora și să considerăm că respectivele ipoteze sunt complementare: să acceptăm că *molid* și *molet* sunt forme preluate direct din substratul preroman al limbii române, iar varianta *molidv* ar putea fi un împrumut sud-slav, pornind de la același radical comun, de origine iliro-traco-dacă.

Grupurile consonantice având labiodentala *v* ca al doilea element sunt uneori de origine slavă, de exemplu: *lodvã*, *pãrv*, *sovãrv*, *stãrv*, alteleori au apărut pe teren românesc: *molidvã*, din *molitvã*, *tidvã*, din *tigvã*; *sufulv* – variantă a lui *sovãrv*; *tãlv* – variantă sau cuvânt înrudit cu *tigvã/tidvã*, ori au etimologia necunoscută, de exemplu: *cedvã* „jumătate dintr-un trunchi de copac, din care se scobește o moldă sau covată” (DA). În consecință, prezența grupului *-dv-* în *molidv* nu reprezintă o garanție pentru etimologia sud-slavă a acestei variante.

Nelămurită rămâne și răspândirea acestui cuvânt de origine iliro-tracă în limbile balcanice moderne. Dacă srb., cr. *molika* și *omòrika* (și bg. *morika*) provin din substratul preroman, așa cum susține cu fermitate P. Skok, cel mai normal lucru ar fi fost ca aceste cuvinte să se fi păstrat în primul rând în albaneză, ca urmasă directă a limbilor iliră și tracă, apoi în latinitatea balcanică și carpato-dunăreană, iar după aceea să fi fost împrumutate de limbile sud-slave, apărute mai târziu în această arie geografică. Un împrumut din iliră sau tracă în limbile sud-slave nu ar fi fost posibil decât prin intermediar protoalbanez sau latin balcanic, inclusiv în cazul toponimelor, cu unele rare excepții bine explicate, de exemplu bg. *Plovdiv* < *Pulpudeva* (nume trac, păstrat de populația locală grecizată sau romanizată, ulterior slavizată, în ciuda numelor oficiale ale orașului date de stăpânirea greacă – *Philippoupolis* – și de cea romană – *Trimontium*). Certitudinea cu care savanții sârbi, croați și bulgari afirmă originea sud-slavă a cuvintelor alb. *molikë* și rom. *molid* ar putea fi eventual justificată doar pentru identitatea formală dintre srb., cr., bg. *molika* și alb. *molikë*, caz în care radicalul iliro-trac și protoalbanez **mol'* a fost preluat cu un sufix slav de limbile slave învecinate, fiind apoi probabil reîmprumutat în albaneză sub noua sa formă *molikë*, alături de omonimul *arne*.

Pentru limba română, rămâne valabilă etimologia lui *molid* propusă în DLR: „cf. alb. *molikë*”, eventual cu completarea: cf. bg. *молика*, dar fără referire la formele prea puțin apropiate semantic: alb. *mëllenjë*, *mëllezë*, *mullëzë*, care sunt însă mult mai îndepărtate din punct de vedere fonetic (vezi corespondența normală dintre alb. *-ll-* și dr. *-r-*, cf. *avull* – *abur*, *dhallë* – *zară*, *modhullë* – *mazăre*, *mugull* – *mugur*, *vjedhullë* – *viezure* etc.). Secvențele finale *-id*, *-idv*, *-ift* rămân deocamdată insuficient explicate, putând fi cel mai probabil preluate direct din substrat, fără să putem exclude influența sud-slavă asupra unora dintre variantele menționate mai sus. Forma aromână unică *muliftu* pare să reprezinte o dezvoltare fonetică târzie,

aflată în concordanță cu dr. *molift*, variante cărora, din motive mai mult extralingvistice, trebuie să le refuzăm orice influență a cuvântului (n)gr. *μόλβδος*. *Molete* rămâne un foarte interesant dublet etimologic autohton al lui *molid*, *molit* etc.

Molid, cf. alb. *molikë*, cf. bg., srb., cr. *molika*.

Molete⁵, cf. alb. *molikë*, cf. rom. *druete*.

[*Addenda et corrigenda* la articolul publicat în LR, LIX, 2010 nr. 2, p. 190]

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

- Bailly = A. Bailly, *Dictionnaire grec-français*, édition revue par L. Séchan et P. Chantraine. Paris, Librairie Hachette, [1950].
- Boerescu, 2010 = Pârvu Boerescu, *Propuneri și argumente pentru revizuirea unor etimologii din DEX, DLR, DEXI* [III], în LR, LIX, 2010, nr. 2, p. 185–206 [*molid*, p. 190].
- Brâncuș, VALR = Grigore Brâncuș, *Vocabularul autohton al limbii române*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
- Brâncuș, SILR = Grigore Brâncuș, *Studii de istorie a limbii române*, București, Editura Academiei Române, vol. I. 2007, vol. II. 2008, vol. III. 2013.
- CADE = *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Partea I: I.-A. Candrea, *Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi*, București, 1931.
- Chambers DE = Robert K. Barnhart, Editor, *Chambers Dictionary of Etymology* [Edinburgh – New York], Chambers, [2004].
- DDA = Tache Papahagi, *Dicționarul dialectului aromân, general și etimologic*. Ediția a doua, augmentată. [București], Editura Academiei, 1974.
- DÉHF = J. Dubois, H. Mitterand, A. Dauzat, *Dictionnaire étymologique et historique du français*, Larousse [1994].
- Demiraj, B., AS = Bardhyl Demiraj, *Albanische Studien (Untersuchungen zum albanischen Erbwortschatz)*, Amsterdam – Atlanta, GA, Editions Rodopi B.V., 1997.
- DEX = Academia RSR, Institutul de Lingvistică, *Dicționarul explicativ al limbii române*, EA, 1975; Supliment, 1988, reeditare: Univers Enciclopedic, 1996 (continuare de tiraj: 1998); ediție revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic Gold, 2009.
- DEXI = Eugenia Dima (coordonator științific), *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române*, [Chișinău], Ed. Arc & Gunivas, 2007.
- DLR s.n. = Academia Română, Redactori responsabili: Iorgu Iordan, Al. Graur, Ion Coteanu; Marius Sala, Gh. Mihăilă, *Dicționarul limbii române*, serie nouă. Tom VI–XIV (Literale M – Z), Tom I/3–8 (Literale D – E), Tom III–V (Literale K – L), București, Editura Academiei Române, 1965–2010.
- DR = *Dacoromania*, Buletinul «Muzeului limbii române», condus de Sextil Pușcariu, Cluj, 1920–1948.
- DR-B = St. Romanski, St. Ilcev, *Dicționar romîn-bulgar*, Sofia, Ed. Academiei Bulgare de Științe, 1962.
- DULR = Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al limbii române*, A treia edițiune, 1914; A cincea edițiune [1925]; A șasea edițiune, 1929; ed. a VIII-a, Craiova, „Scrișul Românesc” f.a. [1938].
- Ernout-Meillet, DÉLL = A. Ernout, A. Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Paris 1959.
- Graur, DCC = Al. Graur, *Dicționar de cuvinte călătoare*, București, Editura Albatros, 1978.
- Guțu, DL–R = G. Guțu, *Dicționar latin-român*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
- Ivănescu, ap. Mihăescu, 1993/ RSEE = G. Ivănescu, ap. H. Mihăescu, *La romanité dans le sud-est de l'Europe*, Editura Academiei, 1993.

- Jokl, LKUBA = Norbert Jokl, *Linguistisch-kulturhistorische Untersuchungen aus dem Bereiche des Albanischen*, Berlin und Leipzig, Walter de Gruyter, 1923.
- Kokona, *Fj.shq.-fr.* = Vedat Kokona, *Fjalor shqip – frengjisht*, Tiranë, 1977.
- Laurian–Massim, DLR = August Tr. Laurianu, J.C. Massim, *Dictionariulu limbei romane*, Dupo insarcinarea data de Societatea Academica Romana, elaboratu ca proiectu de..., [t. I], Bucuresti, Noua Typographia a Laboratoriloru Romani, 1871. Tomu II, I–Z, Collaboratori Josefu Hodosiu si G. Baritiu, 1876.
- MDA = Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Micul dicționar academic*, 4 vol., București, Univers Enciclopedic, 2001–2003.
- Orel, AED = Vl. Orel, *Albanian Etymological Dictionary*, Brill, Leiden – Boston – Köln, 1998.
- Pokorny, IEW = Julius Pokorny, *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, Band I–II, Bern und München, 1965.
- Pușcariu, LR, II = Sextil Pușcariu, *Limba română*, vol. II, *Rostirea*, București, Editura Academiei Române, (1959), 1994.
- Scriban, DLR = August Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Institutu de arte grafice „Presa bună”, Iași, 1939.
- SDEM = N. Raevschi, M. Gabinschi (redactori), *Scurt dicționar etimologic al limbii moldovenești*, Chișinău, ESV, 1978.
- Skok, ERHSJ = Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–IV), Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti, Zagreb, 1971–1973.
- Șăineanu, DULR = Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al limbii române*, A cincea edițiune, Craiova, „Scrisul Românesc” [1925].
- Tiktin, DRG = H. Tiktin, *Dicționar român-german*, București, Imprimeria Statului, (1895) – 1903–1925.

FRIGIDER, MOLID, MOLETE
(ADDITIONS AND CORRECTIONS – IV)

(Abstract)

Adding new data and corrections, we discuss some other controversial etymologies: Rom. **frigider** ‘Frigidaire’, ‘fridge’ is not a French loan, but a USA Trade Mark since 1918, borrowed as common name in Romanian, before World War II (see also Chambers DE; Dubois, Mitterand, Dauzat, DÉHF). Rom. **molid** (*molidv*, *molift* etc.) ‘spruce fir (*picea excelsa*)’, as well as **molete**, regional generic name of several coniferous trees: ‘pine’, ‘knee pine’, ‘larch fir’, ‘fir’, ‘spruce fir’, ‘dwarfish juniper’ are derived from an Autochthonous (Illyrian-Daco-Thracian) radical **mol*- ‘dark or russet colour of wood or bark’, cf. Alb. *molikë* ‘silver fir’, ‘Balkan pine’, cf. Serb. and Bulg. *molika* idem (see Jokl, LKUBA, 196–199, P. Skok, ERHSJ, 451). Rom. **molete** could be compared both to Rom. **molid** ‘spruce fir’ and **druete** ‘log or piece of wood’, cf. the Dacian town *Αροβητής*, cf. Alb. *dru* ‘wood’.

Cuvinte-cheie: etimologii, nume de brand, *frigider*; nume balcano-carpatic, rom. *molid*, *molete*, alb. *molikë*, srb., bg. *molika*.

Keywords: etymologies, brand name, *Frigidaire*; Carpathian and Balkan names, Rom. *molid*, *molete*, Alb. *molikë*, Serb., Bulg. *molika*.

București, Șoseaua Ianului nr. 10, apart. 40.
pczboerescu@yahoo.com